

Per.
Lat
020

Moderator ephemeridis JOSEPHUS WAGNER DR. Budapest, XI., Lágymányosi-utca 20., ad quem epistulae et manuscripta mittantur.

Administrator ephemeridis ALEXANDER REGÉNYI, Budapest, VII., Barcsay-utca 5., ad quem pecuniae quaeunque dirigantur. (Postatak. csekksz. 57.292.)

Prodit Budapestini decies in anno. Pretium subnotationis an. 1934—35. est pro Hungaria 3 pengő; pro exteris nationibus 4 pengő.

Odeum¹ regium Hungaricum 1884—1934.

Jam pridem in Hungaria drama melicum nondum theatro ad id ipsum aedificato colebatur, cum demum munificentia regis *Francisci Josephi I.* caput regni, Budapestinum odeo splendido locupletatum est.² Construc-
tio aedificii in stilo Italico renascenti anno 1875. incepta decimoque tandem ad finem perducta cum famam architecti³ clarissimi, *Nicolai Ybl* extendit, tum etiam Budapestino decori praecipuo est. Spatium obei inaedicatum⁴ 5076, scaena 263 metrorum quadratorum est, longitudo⁵ autem scaenae 44 metra retrorsum⁶ patet. Parietes picturis pulcherrimis ornantur. In opere tectorio⁶ laquearis⁷ caveae,⁷ uti imago nostra docet, Olympus abs *Carolo Lotz* depictus magna est omnibus admirationi. In odeo usque ad hunc diem plus quam 10 milia ludorum facta esse constat. Dies anniversarius quinquagesimus ab Societate Amicorum Odei audi-

toribus gubernatore, archiducibus aliisque primoribus⁸ civitatis praesentibus ludo scenico sollempni celebratus est, cuius programma partes electas dramatum melicorum ab optimis auctoribus (Erkel, Liszt, Hubay, Dohnányi, Bartók, Kodály, etc.) compositorum continuit.

¹ opera   ² gazdagodott   ³ építész   ⁴ beépített   ⁵ mélysége   ⁶ freskó   ⁷ a nézőtér mennyezete   ⁸ előkelőségek.

LECTORIBUS MINIMIS.

Molitor¹ eiusque filius.

Aliquando molitor filio dixit:

— I, mi fili, ad mercatum² et eme vaccam lactarium;³ sed bene circumspice pecus et cave, ne fallaris.

Abit adolescens neque ad mercatum per-
venit, cum iam venditores⁴ circumsistunt
emptorem⁵ imperitum et obtrudunt⁶ ei vaccam
macilentam.⁷

Domi pater murmurans⁸ rursus eum ad
mercatum mittit aliam vaccam emptum et
severe ei praemandit,⁹ ut consilio familiarium¹⁰
utens recte aspiceret, quod emere vellet.

Familiares adolescentem in mercatu circum-
ducunt et alii per invidiam, alii per imperitiam¹¹
ali per inconsiderantiam,¹² alii per studium¹³
tam diu hoc illud suadent, dum tandem ille
vaccam satis pingue,¹⁴ sed vetulam¹⁵ et denti-
bus carentem domum ducit.

Tum iam precibus amicorum miser ille ver-
bera evasit.

— Etiam tertio — inquit molitor — mitto
te ad mercatum, sed ne meum conspectum
venias, si etiam nunc pecuniam pro vili vacca
sparseris.

Pictura Caroli Lotz (pag. 9.).

Adolescens tremebundus abit, circumit mer-
catum, multis locis consistit, nulla vacca placet.
Tam diu haesitat,¹⁶ dum advesperascit.

Maestus domum redire incipit. Forte con-
sequitur¹⁷ pecoris actorem,¹⁸ cui nonnullae
pecudes superfuerant.¹⁹ Paciscitur²⁰ cum ado-
lescente, qui sine vacca domum redire timet
et raptim pecudem valde laudatam emit.

Laetus domum properat. Sed domi dolor
fustisque²¹ eum manet; nam pecus empta...
bos erat.

Val. Fehér.

¹ molnár ² vásár ³ tejelő ⁴ árus ⁵ vevő ⁶ rátukmál
⁷ sovány ⁸ mormog ⁹ szájába rág ¹⁰ ismerős ¹¹ járat-
lanság ¹² meggondolatlanság ¹³ részrehajlás ¹⁴ kövér
¹⁵ öreg ¹⁶ habozik ¹⁷ utólér ¹⁸ hajcsár ¹⁹ megmarad
²⁰ alkuszik ²¹ bot.

EX AUCTORIBUS ROMANIS

M. Aurelius Antoninus.*

(121—180. p. Chr. n.)

M. Aurelius cognomine Philosophus natus
est Romae anno CXXI. Adoptatus fuit in
regnum ab Antonino imperatore, a quo Veris-
simus propter sinceritatem est nominatus.
(Sc. Verus fuit ei in pueritia nomen, antequam
in regnum adoptatus esset.) A tenera aetate
Graecis litteris ab ipso Antonino, mox optimis
magistris (Fronto, Herodes Atticus, Iunius
Rusticus et Apollonius) eruditus est. Ita in
bonis¹ artibus¹ iuris prudentiāque nec non
philosophiā tantos fructus tulit, ut non modo
aequales suos, sed etiam maiores natu omni

virtutum genere superaret. Amictus² etiam
philosophorum pallio² vitam rectam atque
honestam eorum sequebatur et ut alia si-
lentio omittamus, valetudini parum parcens
ne toro quidem cubuisse aiunt nisi humili,
donec valetudo infirma eum prorsus super-
rasset. Ante omnia temperantiam et conti-
nentiam amavit; quod quidem difficile tunc
erat: nimio enim impetu³ id temporis ad

¹ művészletek ² köpenyét viselte s ³ hajlamuk
sodorta őket.

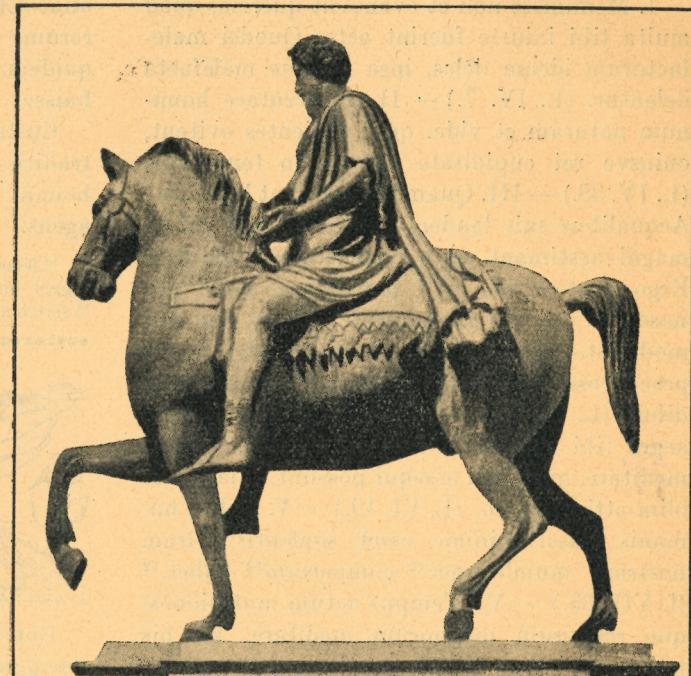
* Iuventus luget obitum viri doctis-
simi, Sebastiani Módry, qui mense prea-
terito de vita decessit relicto nobis hoc
opusculo.

libidines et epulas Romani iuvenes — inter illos in primis etiam Lucius Verus, frater eius — ferebantur.³ At M. Aurelius Stoicorum vitae rationem⁴ secutus summam modestiae atque continentiae famam est adeptus. Quid mirum? In cunctis partibus vitae continentissimum fuisse constat ac sine suspicione ullius vitii.

M. Aurelio sumnum principatum tenente bellum inter Romanos et Marcomannos Quadosque exortum est. Terrae motus et pestilentia eodem tempore insecura est: nulla tamen ab armis quies dabatur. Memorant bello Marcomannico (a. 174.) totum Romanum exercitum ab hostibus circumventum ac Romanos propter penuriam aquae summis conflictatos⁵ esse malis. Insperate tempestas tonitrua et fulgura secum ferens exortitur. Milites aquam in galeis colligunt. Seque ea reficiunt et hostes formidolosos perdunt. Quae res eo tempore valde insignis et mirifica apparebat adeo, ut prodigi loco⁶ haberetur.⁶ Imperator ipse auxilium inopinatum ad Iovem Pluvium auctorem praetulit, Tertullianus vero Deum Christianorum, qui precibus commotus militum Christianorum exercitum periculo eripuit. Tertulliano auctore legio ea, in qua Christiani pugnabant, legio fulminatrix (fulminata) appellata est. Ceterum huius rei omnes rerum scriptores mentionem faciunt. Romae in columna Antonini cerni possunt milites fessi aquam pluviam bibentes. Ex his rebus gestis virum eum esse virtutis divinae vulgo creditum est.

Bello Marcomannico finito rebus Orientis operam dabat. Cassium Syriae praefecit, ut in legionibus disciplinam severe regeret. Cæsonius Vitalianus enim legibus disciplinae militaris non convenienter se gerentes invenerat milites et hac de re imperatorem certiore fecit.

Tunc conclamatum est ab eo: «Moribus⁷ antiquis res stat⁷ Romana virisque». Nimirum hic versus antiquis disciplinam militarem revera fundamentum esse solidissimum omnis imperii testatur. Mox auditā rebellione Cassii

Statua equestris M. Aurelii ex aere facta (Capitolium).

imperio stabilito crudelitate abstinuit coniuratisque pepercit. Gavisus est, quod rebellio tantummodo eos caligine mersit, qui in primo tumultu periere. Pari popularitate damnatos restituit; omnium criminum, si quae residua ex priore tempore manebant, gratiam⁸ fecit.⁸ Magistratibus liberam iuris dictionem concessit. Edicti⁹ perpetui⁹ vis non solum in Italia, sed provinciis quoque valuit edicto provinciali edito. Senatu nunquam discessit, donec consul his verbis: «Nihil vos moramur, patres conscripti», signum abeundi dedisset.

Summo ingenio praeditum virum temporum angustiae atque iniquitates coegerunt, ut in portum philosophiae configureret et ad exemplum philosophorum se conformaret. Scripta quoque philosophica eius supersunt, in quibus de bonis rebus et malis deque hominum vita et moribus meditatur. Cum lingua Graeca Latinā locupletior uberiorque esset, scripsit Graeca: τὰ σις ἑαυτόν, id est sententias ad se ipsum scripta (XII. l.), ex quibus aliquid sermone Latino interpretamur lectoribus gratum facturi nostris.

⁴ elv ⁵ sujt ⁶ olybá vették, mint ⁷ erkölcs a talpköve ⁸ megkegyelmez ⁹ állandó érvényű rendelet.

I. Meminisse noli et evanescit querela, quod multa tibi iniuste fuerint acta. Quodsi malefactorum ideam deles, ipsa quoque mālfacta delentur. (L. IV. 7.) — II. Perserutare hominum naturam et vide, quid sapientes evitent, cuiusve rei cupiditate vel studio teneantur. (L. IV. 38.) — III. Quam ridiculi sunt homines! Aequalibus suis laudem denegant, ipsi autem magni aestimant, si a posteritate laudantur. Ergo posteritatis est¹⁰ praedicare, quod nec noscere, nec videre poterat. Quae res eius modi est, quasi aliquis maerere velit, quod a praedecessoribus¹¹ suis nullis celerabatur laudibus. (L. VI. 18.) — IV. Ne cogitaveris id quod aegre tibi contingat, impossibile esse. Potius meditare, quod alii assequi possunt, etiam a te olim attingi posse. (L. VI. 19.) — V. Rebus humanis irasci minime esset sapientis: iram nostram mundus nec¹² compertam¹² habet.¹² (L. VII. 38.) — VI. Tempus actum mutationesque regnum magnorum meditare. Ex his nempe de rebus futuris coniicere possis. Ideo nihil rēfert¹³ per spatium quadraginta vel decem millia annorum te vitam humanam inquirere. Quidnam novi videres? (L. VII. 49.) — VII. Etiam impios cave tractes, sicuti alios illi tractare solent (L. VII. 65.)

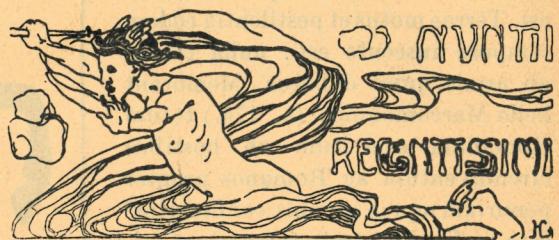
Testibus Annalibus Sinensibus¹⁴ imperator Romanus nomine «Antun» (Antoninus) legatos miserat ad principes Sinensium, ut negotium¹⁵ cum remotissimis Orientis incolis contraheret¹⁵

anno CLXVI. Errant igitur quidam scriptores rerum, qui affirmant Romanos ne minimam quidem conjecturam¹⁶ de imperio Sinensi habuisse.

Custos ultimus ac maximus Romanorum traditionum vitam in castris prope Vindobonam depositus sexagesimum vitae annum agens.

Sebastianus A. Módry.

¹⁰ feladata   ¹¹ elődök   ¹² tudomása sincs   ¹³ fontossággal bír   ¹⁴ kínai   ¹⁵ kerestkedelmi kapcsolatot létesít ¹⁶ sejtelem.

Cum hebdomas laboris nationalis expositio que pomaria¹ Budapestini inauguraretur,² tota civitas tributum³ amoris grato animo solvit³ conservatori suo, gubernatori *Nicolao e nobilibus Horthy*, qui ante 15 annos Hungariam abs communis oppressam atque debilitatam,⁴ mox vero a Valachis obsessam resuscitavit. Gubernator monuit dedecori⁵ nobis fore, si princeps *Franciscus Rákóczi* anno in sequenti 1935., ducentis annis post obitum in sede regni nondum statuam meritis dignam haberet, itaque hortatus est omnes, ut pro se quisque daret, quantum pecuniae posset ad monumentum in platea⁶ Ludovici Kossuth extruendum. Summa pecuniae, quā opus est, 150 milia pengő non superat.

Effectibus infelibus pacis iniustae circum Parisios compositae tota Europa perpetuis convulsionibus⁷ laborat.⁷ Novissime Massiliae **Alexander, rex Jugoslaviae** interfectus est ab uno ex coniuratis Macedonicis. Negligentiā custodum securitatis⁸ publicae⁸ evenit, ut terrorista perditus in gradum automobilis ascendere et regi itemque comiti eius, ministro

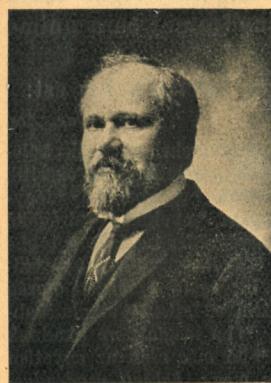

Alexander, rex Jugoslaviae.

¹ a gyümölcskiállítás   ² megnyílt   ³ adóját lerója   ⁴ megnyomorít   ⁵ szégyen   ⁶ tér   ⁷ meg rázkódtatásokat sínyle   ⁸ rendőrség.

rerum externarum Francogalliae, Joanni Ludovico Barthou, inimico revisionis, revolverio automato 20 glandes⁹ mittenti, priusquam impediti posset, momento temporis tot et talia vulnera inferret, ut ambo brevi morerentur. Quamquam minoritas Hungarica etiam in Jugoslavia opprimitur, tamen nos quidem Hungari facinora tam infamia omnino condemnamus, itaque die, quo rex sepultus est, et vexilla¹⁰ atra¹⁰ in aedificiis publicis scholisque proposita sunt, et gubernator noster multique alii viri eminentissimi missae funebri regis aderant. In imagine nostra rex Alexander comitante rege Bulgarorum Boris in statione Sophiae centuriam more militari salutationem facientem praeterit, ubi melius quam Massiliae custodiebatur.

Raymondus Poincaré, princeps¹¹ curatorum¹¹ reipublicae Francogallicae pristinus fato

tristi regis Alexandri adeo percusus est, ut paucis diebus post 74 annos natus extremum¹² vitae¹² spiritum¹² ederet.¹² Poincaré non solum consilio et oratione plurimum in patria sua valuit, sed etiam scriptor non mediocris habebatur. Cum anno 1913. praeses reipublicae crearetur, Jaurès,

dux factionis socialistarum adversarius belli, exclamavit: «Poincaré bellum significat!» Dolendum est, quod Jaurès non erravit. Poincaré enim foedere militari cum Russis Britannisque facta, cum Francisco Ferdinando interfecto etiam Jaurès a nationalistis de medio¹³ tolleretur¹³ ita, ut iam nemo bellum dissuadere¹⁴ auderet: brevi effecit, ut res ad manum veniret.¹⁵ Cuius cum finis factus est, quia Poincaré victis, ergo Hungaris quoque iratus erat, patiendum est nobis illud triste «Vae victis!» Anno 1929., cum in senatu orationem fulminantem haberet atque in suggestu¹⁶ oratorio¹⁶ concideret, iussu medicorum a republica se removit et perpetuo aegrotabat, donec nunc fato concessit.¹⁷

Incendium navis transatlanticae «Morro Castle» prope litora Americana totum mundum

gravius affecit.¹⁸ Incendium mediā nocte pluribus locis ortum haud restingui potuit ita, ut perturbatis omnibus nullāque disciplinā¹⁹ nautarum multi vectores²⁰ in cellulis,²¹ priusquam experrecti evadere potuissent, fumo suffocarentur²² aut etiam plane concremarentur. Damnum securitatibus²³ contra incendium magna ex parte restituitur.

⁹ golyó ¹⁰ gyászlobogó ¹¹ miniszterelnök ¹² lelkét kileheli ¹³ láb alól eltesz ¹⁴ ellenez ¹⁵ háborúra kerül a dolog ¹⁶ szószék ¹⁷ elhúnyt ¹⁸ feltűnést keltett ¹⁹ okhat. ²⁰ utas ²¹ kabin ²² megfullad ²³ biztosítás.

Certamen follis pede pulsandi¹ nuper Budapestini inter Austriacorum et Hungarorum manus delectas coram multis milibus spectatoribus positum est. Ter Hungari follem in portam Austriacorum ingesserunt, hi autem semel in portam Hungarorum. Spectatores laudibus cumulaverunt et victores et victos, qui unā, ludis peractis, ad epulas² sollemnes² convenerunt multisque propinicationibus³ ac ac sermonibus amicissimis nobile certamen celebrarunt.

¹ futballmérkőzés ² bankett ³ tószt, felköszöntés.

Ioannis Michaelis Bruti

Ungaricarum Rerum libri qui exstant.

(Lib. II. p. 221—222. Monum. Hung. Hist. Scriptores XII.)

Joannes Michael Brutus natione Italus Venetiis a. 1517 e vetustissimo atque patricio genere natus est. Studiis litterarum Patavii absolutis in totius fere Europae regiis aulis plus minus temporis commoratus a. 1564 a Francisco Forgács episcopo Varadinensi in aulam Stephani Báthori tunc Transylvaniae principis accitur.¹ A Stephano Báthori, quem cum Poloniae rex creatus esset, Cracoviam secutus est, honestissime semper habitus ad res Hungaricas suae aetatis conscribendas adhibetur.² Mortuus est a. 1592 in Transylvania. Brutus praeter minora quae-dam opuscula Florentinas Historias et auctore Stephano Báthori Rerum Hungaricarum conscripsit

¹ meghívja ² felhasználta.

libros XX, quorum XV—XX non conparent.³ Brutus in suis Historiis exemplo⁴ ex Livio potissimum capto proxime ad puram ac germanam⁵ accessit Latinitatem.

³ nem került meg ⁴ mintakép ⁵ tősgyökeres.

Unum¹ illis praecipuum¹ armorum studium,¹ quae culta² ac perpolita² curā² acerrimā² fortitudinis laudem habent, probro ac dedecori³ neglecta ducuntur.³ Nam qui in ceteris⁴ delicias⁵ contemnunt, certe magni haud faciunt, curāndis ornāndisque equis nunquam sibi⁶ faciunt⁶ satis,⁶ usque⁷ eo, ut auro saepe torquibus⁸ ac gemmis⁹ et lapillis¹⁰ tecti conspiciantur, haud mollius¹¹ et delicatus,¹² quam quae apud nos magno in honore habentur. Itaque passim multos invenias, quibus pluris¹³ stet¹³ equus, quam domus aut fundus, cum sit eorum haud exiguis censu¹⁴ quod quidem eo est admirabilius, quo regio tota et aliarum rerum omnium et equorum feracior¹⁵ habetur, quos optimos gignit et ad bellicos usus atque itinerum laborem perniciitate¹⁶ et viribus insignes,¹⁷ quae causa est, cur ab eteris cupide expetantur. Neque¹⁸ ob¹⁸ id¹⁸ tamen¹⁸ suis¹⁹ contenti minore studio e peregrino²⁰ orbe²⁰ quaerunt; petunt²¹, ubicunque fama²² sit, e generoso pectorē,²³ aptiores²⁴ ad belli usum ali,²⁴ in his, quorum prima apud eos laus est, e vicinae Thraciae armentis,²⁵ quos idoneos²⁶ nacti,²⁶ quominus²⁷ potiantur,²⁷ nunquam magnitudine pretii deterrentur, atque adeo etiamsi vendendus ager aut fundus sit, unum illud vitae²⁸ subsidium²⁸ reliquum²⁸ habenti,²⁸ neque hoc illi tamen sine certa²⁹ causa militares homines, crebris excursionibus³⁰ ita cum hōste Turca proeliari assueti ut virtuti³¹ semper, ubi bene³² res gesta³² sit, saepe minus³³ gesta ex sententia³³ salutem³⁴ uni equo referant³⁴ acceptam.³⁴

Literis se minus dedunt, sed³⁵ ut³⁵ magno eos honore prosequantur, qui sive ex suis, sive ex exteris — atque³⁶ hoc quidem³⁶ ne videantur³⁷ facere³⁸ contemptione³⁸ — studiis ingenuarum³⁹ artium³⁹ excellant. Matthiae regis tempore certe, id quod testantur exterorum hominum monumenta⁴⁰ multa, quae illi inscripta⁴¹ leguntur, nulla in toto Christiano orbe regia⁴² frequentior doctis hominibus fuit, nullius regis nomen maiore cum gloria et apud suos et apud exteris est pervagatum.⁴³ Incensus quidem huius laudis studio bibliothecam

luculentam⁴⁴ in primis construxisse fertur ac citis undique e Graecia praesertim, qui magnis illecti⁴⁵ praemiis veterum scripta ad se afferrent, quae studio⁴⁶ acerimo⁴⁶ asservanda⁴⁷ in urbe regia curavit.⁴⁷ Quod vero Ungari minus cupidi huius laudis, quam ceteri videntur, facit,⁴⁸ ut alibi diximus, Turca hostis in vestigiis⁴⁹ haerens,⁴⁹ qui non patitur, quo animi⁵⁰ propendent,⁵⁰ in aliarum ingenuarum artium studiis, quae sunt pacis⁵¹ atque otii,⁵¹ versari, nixios⁵² metu mali imminentis; qui⁵³ ad rei militaris gloriam et bellicas artes capessendas⁵⁴ aliis⁵⁵ neglectis omnibus, volentes nolentesque impellit.⁵⁶ Posse aequē viros tum subnixos⁵⁷ ingenio⁵⁷ tum studio gloriae incensos per venire, quo ex aliis nationibus multi, eorum scripta docent, qui rege⁵⁸ potiente⁵⁸ rerum⁵⁸ per studios⁵⁹ doctorum hominum et favente⁶⁰ ingenii in pacato et tranquillo regni statu frui securō⁶¹ otio et vacuo⁶² omni cura animo scribere potuerunt.

Se legit, praefatus atque interpretatus est:

Car. Acs.

¹ (t. i. : est) : egyedül e fegyvereket szeretik különösen ² ha igen nagy gondossal gondozzák és ékesítik ³ szégyennek és gyalázatnak tartják ⁴ egyebekben ⁵ fényűzés ⁶ be nem telnek ⁷ olyannyira ⁸ nyaklánc ⁹ drágakő ¹⁰ gyöngy ¹¹—¹² nem kevésbé gyengédében becézik ¹³ többe kerül ¹⁴ értéke ¹⁵ termékény ¹⁶ gyorsaság, fürgeség ¹⁷ kivalók ¹⁸ mindenáltal ¹⁹ t. i. : ²⁰ idegen ország ²¹ veszik ²² tudomásuk esik erről ²³ fajta ²⁴ alkalmasabba a tenyésztsére ²⁵ ménes ²⁶ ha megfelelőre akadnak ²⁷ attól, hogy megszerezzék ²⁸ ha már csak az egyetlen életfenntartó eszköz marad is meg; ²⁹ habenti vendendushoz tartozik ³⁰ nyomatékos ³¹ portyázás ³² referant-hoz tartozik ³³ ha jól végződik a harc ³⁴ nem a kívánságuk szerint ³⁵ tulajdonítják megmenekülésüket ³⁶ de azért ³⁷ még pedig azért ³⁸ azt gondolják róluk ³⁹ megvetik ⁴⁰ t. i. : a tudomány és művészet ⁴¹ művei ⁴² ajánlottak ⁴³ királyi udvar ⁴⁴ terjedt el ⁴⁵ pompás ⁴⁶ csábítva ⁴⁷ l. ⁴⁸ nagy gondossal ⁴⁹ öriztette ⁵⁰ az oka ⁵¹ sarkában van ⁵² hajlama vonzza ⁵³ ez t. i. : Turca ⁵⁴ felkarol, művel ⁵⁵ t. i. : artibus ⁵⁶ ösztönzi ⁵⁷ tehetségük révén ⁵⁸ királyuk halálmanak virágában ⁵⁹ nagyon kedvelő ⁶⁰ pártoltó ⁶¹ zavartalan ⁶² mentes.

Canon.

1.   2.

Pla-to, Ci-ce-ro, summus A-ri-s-to-te-les

3.   4.

Ce-cl-nerunt, ce-cl-nerunt, ce-cl-nerunt, ce-cl-nerunt.

GEOGRAPHICA.

Vindemia¹ Tocaiina. Regionum Hungariae feracium vini etiam exteris nationibus montes Tocaiini sunt notissimi. Iam lex LXXIX. anni 1655. mentionem vini vetusti Tocaiini facit, cuius singula genera (Samorodinum, protropum,² quinque labrorum,³ etc.) postulata faciunt⁴ eorum, qui negant vinum esse probandum, nisi quod placeat quattuor sensibus: naribus⁵ odore, oculis colore, palato⁶ sapore, auribus famā et nomine. Quare iussu praefecti viae ferratae Hungariae publicae vindemiam Tocaiinam spectandi vimunque emendi causa excursionem⁷ facturis⁷ separatim tractus⁸ ci-tati⁸ populares⁸ praesto erant, quibus tot milia non solum civium nostrorum, sed etiam peregrinorum hebdomade⁹ laboris⁹ nationalis Budapestini commorantium eo vecti sunt, quot antea nunquam.

¹ szüret ² aszú ³ ötputtonyos ⁴ megfelel a követelmény-nek ⁵ orr ⁶ íny ⁷ kirándulók ⁸ filléres gyors ⁹ munkahét

Montes Tocaiini (Élet 1934. okt. 7.)

— Alias cum ancoram subduxissemus,⁶ pilentum⁷ in ancora haerebat.

— Id est ex illo tempore — ait mater — cum pharao cum suis Mare Rubrum transibat; omnes aquis hausti sunt.⁸ Quid deinde vidisti?

Miles, quem mendacia defecerant, ut ali- quid veri diceret, respondit:

— Etiam pisces vidi volantem.

— Sed nunc, male puer, mentiris — risit mater. — Dic hoc alicui stulto, non mihi.

Ita mater, quae mendacia crediderat, ve- rum non credidit. *Val. Fehér.*

*

Iocosa.

Miles aliquando multis mendaciis utebatur. — Ubi, mi fili, alibi fuisti? — interrogat mater. — Quid vidisti? vidistine hominem marinum?

— Quidni viderim, mater? Olim praefec-tus¹ remos inhiberi² iussit. Vix ancoram³

ieceramus, emergit homo marinus et suppli-citer rogat praefectum, ut ancoram longius traheret; illam enim ante ostium culinae⁴ decidisse et quoniam ille dies solis⁵ esset atque ipsi essent boni Christiani, suam uxorem in templum ire velle, tamen ob ancoram exire non posse.

— Videtis, mei filii — ait mater — etiam ibi esse bonos Christianos. Quid deinde vidisti?

¹ kapitány ² megállít ³ horgony ⁴ konyha ⁵ vasár-nap ⁶ felhúz ⁷ hintó ⁸ elmerül ⁹ akol ¹⁰ lopni.

— Quam male hic undique olet!¹¹ Hic non ederem, etsi fame emoriendum mihi esset!

Pastores comprehendunt cingarum et dum ambo bracchia et pedes eius ad solum¹² vi deprimunt, tertius ut cochleari¹³ cibum vi in ore eius aperto poneret, satagit.¹⁴

Cingarus voti compos¹⁵ tandem ait:

— Sat¹⁶ erit, si unus me detinebit, cibum ponant ambo!

*

Cingarus in taberna piscatoria caput piscis ad aures suas tenet.

— Quid facis?, interrogat eum mercator.

— Cum pisce sermocinor,¹⁷ respondit ille.

— Et quid ab eo interrogavisti? Quid novi in Danubio, sciscitatus sum.

— Eia, et quid piscis respondit?

— Dixit se nihil novi audire potuisse, quia iam dudum¹⁸ ex undis eius evaserat.

Fel. Gondán dr.

¹¹ szag van ¹² föld ¹³ kanál ¹⁴ veszödik ¹⁵ kívánsága teljesültével ¹⁶ satis ¹⁷ beszélgetek ¹⁸ már régen.

Solutiones aenigmatum numeri I.

I. Bacchus vino superat homines. II. Dies irae dies illa Solvet saeculum cum favilla Teste David cum Sibylla.

Aenigmata recte dissolverunt: Georgius Molnár, Joannes Szász, Georgius Pál, Joannes Orlay, Teresia Benkő (I-II.), Marianna Renner, Elmerus Nagy, Emericus Farkas (II.)

Premium Georgio Pál sorte obvenit.

I.

1.	e	e	l	p	p
2.	p	o	o	o	
3.	o	s	s		
4.	s	s			
5.	s				

1. Aliquid Satyris proprium.
2. Carmen.
3. Verbum perantiquum.
4. Pars capititis.
5. Consonans.

II.

2,	6,	3,	12,	5,	12,	16,	6 =	Apud Pistoiam cecidit.
14,	10,	9,	10,	19 =	Dea Romana.			
22,	18,	9,	8 =	Socius Ciceronis.				
7,	15,	7,	8 =	Avis foeda.				
17,	9,	13,	19,	13, 19 =	Inimicus C. Gracchi.			

1—22: proverbium

P. Thieben.

III.

Quomodo hoc fieri potuerit?

Unus avus, duo patres, tres filii, duo nepotes curru vecti sunt: tamen haud amplius, quam quattuor fuerunt.

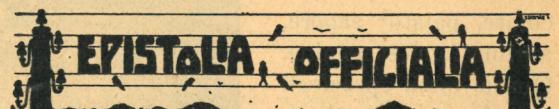
Alexius Czuppon.

=====

Corrigendum.

In nuntiis recentissimis (num. 1. pag. 4.) lege «nobis» pro «notio»; pag. 5. lege «summi administratoris» pro «summo administratore» et paulo post lege «(Hindenburg anno) 86. expleto» pro «(H. a.) 66. expleto».

=====

Historiam Georgii Zondy (num. 1. pag. 5.) Carolus Ács selegit, praefatus et interpretatus est. — Omnes socios, qui singula ephemeredis exempla urgent, vel quascunque pecunias mittunt, rogamus, ut administratorum adeant (Alexander Regényi, Budapest, VII., Barcsay-utca 5.), si retardationem et moram facere nolunt. Contra solutiones aenigmatum et omnia, quae ad Juventutem ipsam spectant, moderatori mittantur. — *Ad benevolos lectores*: Mittite nobis quam plurima opuscula et aenigmata, quorum ego delectum faciam. Solutiones aenigmatum quam celerrimemittantur oportet, ut nomina solventium tempore foras dari possint. Qui ex omnibus aenigmatibus tantum nonnulla solvit, haec quoque mittere, immo etiam praemium accipere potest; e nominibus enim universorum, qui solutiones ad moderatorummittunt, unum extrahitur. — Pro litteris confirmantibus, quae nobis ab amicis benevolis mittebantur, etiam hoc loco gratias actas esse volumus. — A. Friml. Gratias pro tuis blandis humanisque verbis, vir doctissime. Elaborabimus, ut a te tuique similibus semper probemur. — Val. Fehér, Aem. Láng. Ad vos, collegae honoratissimi, litteras privatas dabo. — Frid. Brisits, P. Sándor, J. Jeney, J. Guelmino, D. Kövendi. Epistolas vestras, collegae carissimi, administratori tradidi. Quae desideravistis, quantum fieri potest, exsequar. — Georgius Pál, Victor Kósa. Aenigmata et iocosa, quae misistis, tempore prodibunt. — De aliis manuscriptis proxima occasione referam.

=====

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermediolarium Catholicorum. — A. Katholikus Középiskolai Tanáregyesület költségén.

(Praeses: DR. IOANNES KISPARTI, elnök.)